

ישראל על המפה: פרויקט "מפת הספריות בעולם" של IFLA

לין פורת, ספריית יונס וסוראיה נזריאן, אוניברסיטת חיפה*

porat@univ.haifa.ac.il

תקציר:

במאמר זה מוצגים פרויקט "מפת הספריות בעולם" של איפל"א ואופן יישומו בישראל. זאת במטרה לסקור את המידע, להאיר את התחומים הבעייתיים ולהמליץ על פעולות לתיקון. המאמר מתאר תהליך של איסוף נתונים על ספריות וספרנות בישראל שבוצע בשנת 2018, ומציג את הממצאים כפי שהם מופיעים באתר של המפה באופן הבא: סקירה כללית על הספריות בישראל והישגים נבחרים, מדדי ביצוע, ארגונים מקצועיים ותומכי ספריות, מדיניות וחוקים, השכלה ואירועים.

Abstract

This article presents IFLA's "Library Map of the World (LMW)" project and its application in Israel. It aims to review the data, highlight the problematic areas, and recommend corrective actions. The article describes how data on Israeli libraries and librarianship were collected in 2018, and presents the findings as they appear on the LMW website as follows: Overview of Israeli libraries and selected achievements, Metrics, Professional and support organisations, Policy and legislation, and Education and events.

ישראל על המפה: פרויקט "מפת הספריות בעולם" של IFLA

הפרויקט "מפת הספריות בעולם" (Library Map of the World, IFLA, 2018) ויישומו בישראל מוצגים במאמר זה. המאמר כולל סקירה מקיפה על הספריות והספרנות כפי שהיא נמסרה לאיפל"א, דיון על החסרים בתחום והמלצה על פעילויות מתקנות. הפרויקט הוא יוזמתו של IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) הגוף הבינלאומי המייצג את האינטרסים של ספריות ושל המשתמשים בהן, ואת הקול הגלובלי של מקצועות הספרנות והמידענות. המפה היא כלי סטטיסטי על ספריות בעולם, והיא מספקת נתונים השוואתיים על הספריות לפי אזורים גאוגרפיים. כדי להציג את הפוטנציאל של תחום הספרנות העולמית, המפה כוללת את כל סוגי הספריות: ספריות לאומיות, אקדמיות, ציבוריות, קהילתיות, בתי ספר ומיוחדות. המפה נוצרה בשלושה שלבים תוך שיתוף נתונים של ספריות לאומיות, אגודות מקצועיות וארגונים נוספים ברחבי העולם, והחזון המשותף שלה הוא איסוף סטטיסטיקות עולמיות אמינות.

שלב ראשון : איסוף נתונים סטטיסטיים (מדדי ביצוע) על הספריות והשימוש בהן הכוללים : מספר ספריות במדינה, מספר ספריות המספקות גישה לאינטרנט, מספר העובדים והמתנדבים, מספר המשתמשים והמבקרים הרשומים ומספר ההשאלות וההורדות.

שלב זה של המפה הוויזואלית האינטראקטיבית, הוצג לראשונה באוגוסט 2017 בכנס World Library and Information Congress (WLIC).

שלב שני : איסוף נתונים ומידע על הספריות והספרנות בכל מדינה בתחומים הבאים : סקירה כללית, ארגונים, מדיניות וחוקים, הכשרה ואירועים. בנוסף יצירת Country Pages לכל מדינה. שלב זה של המפה הוויזואלית האינטראקטיבית הוצג בכנס WLIC באוגוסט 2018. שלב שלישי : Sustainable Development Goals (SDGs) Stories. התמקדות באיסוף סיפורים על תרומותיהן של ספריות ביישום חלק מ- 17 יעדי הפיתוח בר קיימא של האו"ם כגון : פיתוח כלכלי, סביבתי וחברתי.

נכון לינואר 2019, ישראל היא אחת מ- 113 המדינות הראשונות שהצטרפו והגישו את הנתונים הסטטיסטיים שלהם לשלב הראשון, ואחת מחמש המדינות הראשונות (בנוסף לאוסטרליה, לטביה, גאנה וקולומביה) שהגישו את המידע לשלב השני. ואילו לשלב השלישי, עד כה, הגישו סיפורים מחמש מדינות : רוסיה, רומניה, אוסטרליה, קולומביה וקניה.

המפה מתעדכנת באופן שוטף עם מדדי הביצוע והמידע על תחום הספרנות של כל מדינה.

יישומו של הפרויקט בישראל :

ההשתתפות בפרויקט ואיסוף הנתונים עבורו היוו הזדמנות מצוינת למפות את מצב הספריות והספרנות בישראל, לבחון את הנושאים החסרים ולהמליץ על פעילויות מתקנות. בנוסף, אפשרה השתתפות זו לישראל להיות חלק מקהיליית הספרנות העולמית.

התהליך היה חשוב במיוחד שכן הסקירה המקיפה האחרונה על ספריות וספרנות בישראל נכתבה לכנס איפלי"א שהתקיים בירושלים בשנת 2000 (Shoham, 2000). אמנם בשנת 2018 התפרסם ערך אנציקלופדי על ספריות, ארכיונים ומוזיאונים בישראל (Shoham & Schenkolewski-Kroll, 2018), אך הוא לא סקר את תחום הספרנות בכללותו.

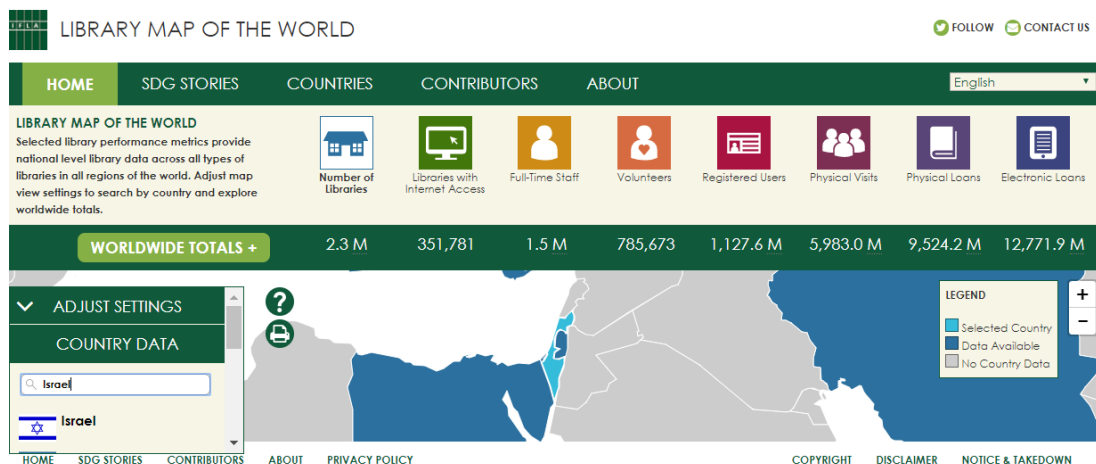
את השאלון על מדדי הביצוע שלחו אנשי IFLA למנהל הספרייה הלאומית במרץ 2017, ובאוגוסט 2017 הוא הועבר לד"ר לין פורת מאוניברסיטת חיפה לריכוז הנושא.

לאחר תרגום השאלון לעברית והעברתו למערכת קושיה כשאלון אלקטרוני (ראו נספח 1) הוא נשלח כקישור, בדצמבר 2017, יחד עם הסבר על הפרויקט למנהלי הספריות האקדמיות (אוניברסיטאות ומכללות) והמיוחדות (ממשלתיות, רפואיות ומכוני מחקר), לממונה הארצית על ספריות בתי ספר וליו"ר האיגוד למנהלי ספריות ציבוריות. בנוסף, הוא נשלח לכל מנויי מפתח חיפה ופורסם בדף הפייסבוק של ארגון אסמ"י ובקבוצה "מידע וספרנות". במהלך תקופת האיסוף נשלחו שלוש תזכורות במייל. האיסוף הסתיים בסוף מרץ 2018 ובמאי 2018 הנתונים עברו כל הספריות שהשתתפו הועברו ל- IFLA. שיעור ההיענות היה 30% : מתוך 129 ספריות ורשתות של ספריות שקיבלו את השאלון, התקבלו נתונים עבור 39 מוסדות בלבד : 26 ספריות אקדמיות, 6 רשתות של ספריות ציבוריות ו 7 ספריות ממשלתיות ורפואיות.

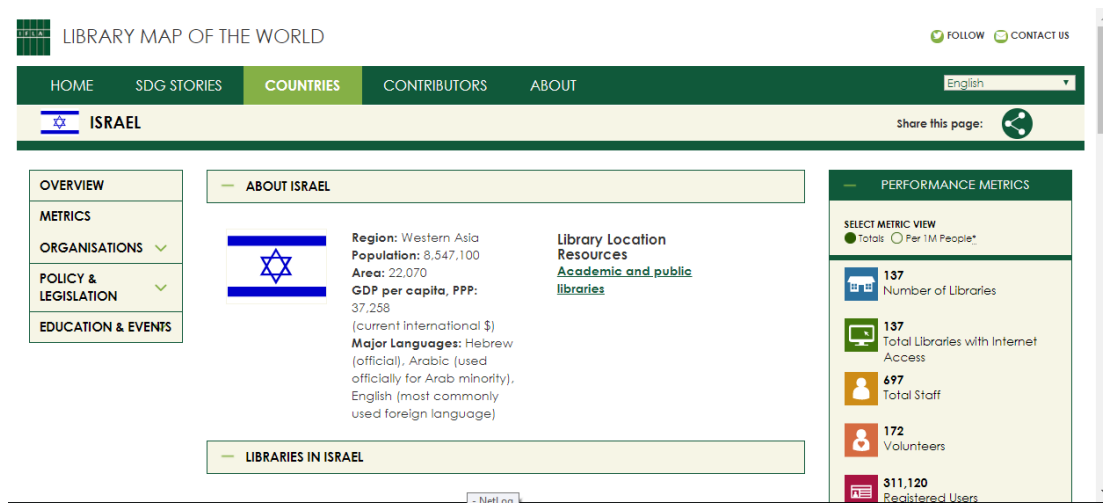
באוגוסט 2018 החל איסוף המידע על ספריות וספרנות בישראל (ראו נספח 3). המידע עבור שלב זה נדלה ממאגרי המידע המקצועיים ומהאינטרנט. בנוסף, שאלות מקצועיות נשלחו באמצעות המייל למספר מומחים בתחומי החוקים הקשורים לפעילות הספריות, מספר החברים בארגון המקצועי, ופרויקטים דיגיטליים ארציים. לאחר עיבוד המידע וכתירתו כטקסט חופשי, הוא הועבר ל-IFLA.

עדיין לא החל איסוף המידע על תרומתן החברתית של הספריות בישראל.

איור 1: מדדי הביצוע של ישראל כפי שהם מופיעים באתר המפה

איור 2: הנתונים על מצב הספריות והספרנות בישראל כפי שהם מופיעים באתר המפה

להלן תרגום הנתונים והטקסט שנמסרו ל-IFLA

1. סקירה כללית על ספריות וספרנות בישראל

מערכת הספריות בישראל מבוזרת וחלקה מפותחת מאוד. במערכת זו כלולות ספרייה לאומית אחת, שמונה ספריות אוניברסיטאיות, קרוב ל-50 ספריות של מכללות, ספריות מיוחדות רבות כגון: רפואיות, ממשלתיות, ספריית העיוורים, ספריות של מכוני מחקר ועוד, 210 רשתות של

ספריות ציבוריות (ובהן כ- 680 ספריות), ספריות קטנות של ישובים חקלאיים, וכמה אלפי ספריות בבתי ספר (יסודיים, חטיבות ביניים ותיכונים).

מימון:

את הספרייה הלאומית מממנות ממשלת ישראל, הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה, האוניברסיטה העברית בירושלים ותרומות. הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה היא הממנת ספריות אקדמיות, את הספריות הציבוריות מממנים משרד התרבות והספורט והרשויות המקומיות ואת ספריות בתי הספר - משרד החינוך ובתי הספר עצמם.

עמותות:

אף שאין בישראל אגודה מקצועית לאומית למקצועות הספרנות כמו בארצות אחרות, יש בה שתי עמותות וולונטריות הפועלות לקידום המקצוע בישראל ולפיתוח ושיפור ספריות ושירותי מידע - ארגון הספרנים והמידענים בישראל (אסמ"י) ומרכז הספר והספריות. תרומתן להדרכת הספרנים מסייעת לתחום הספרנות בישראל להיות חלק מזירת ההתחדשות העולמית.

יוזמות, פיתוחים ושיתופי פעולה:

בשנים האחרונות ניכרו מספר יוזמות בולטות ופיתוחים אסטרטגיים בספריות בארץ בדיגיטציה, גישה חופשית, בשימור המורשת ובסטנדרטיזציה.

דיגיטציה וגישה חופשית:

סריקה וגישה מקוונת ל- 52 כתבי עת בעברית (JSTOR). קידום פרויקטים כגון מדעי הרוח הדיגיטליים (ORCID, Current Research Information Systems (CRIS), (DESIR-DARIAH), OpenAIRE ו

שימור המורשת:

המשרד לענייני ירושלים ומורשת יוזם מספר מפעלים תחת הכותרת: "ציוני דרך: הסיפור שלך, הסיפור של כולנו", שמטרתם לחזק את שימורם של חומרי המורשת התרבותית ולהשתמש בשיטות חדשניות כדי לחשוף אותם ולהנגיש אותם לציבור הרחב. כך, לדוגמא, מפעל "שימור מורשת התרבות החזותית ואמנויות הבמה בישראל" (ציוני דרך, 2018א) נועד לשמר, לתעד ולהנגיש חומרי ארכיון בתחומי האדריכלות, המחול, העיצוב והתיאטרון. למפעל זה שותפים הספרייה הלאומית, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים, להקת המחול בת שבע, ספריית יונס וסוראיה נזריאן, אוניברסיטת חיפה ושנקר - המכללה האקדמית להנדסה, עיצוב ואמנות (הספרנים: בלוג הספרייה הלאומית, 2017). "אז - רשת ארכיוני ישראל" (ציוני דרך, 2018ב) - מערכת מרכזית לדיגיטציה של הארכיון הישראלי - הוא מפעל משותף עם הספרייה הלאומית, גנזך המדינה והאיגוד הישראלי לארכיונאות ולמידע (רשת ארכיוני ישראל, 2018). ל"ציוני דרך" יש עוד מיזמים בשיתוף עם הספרייה הלאומית וגופים נוספים המשמרים את אוצרות המורשת הלאומית, כולל דיגיטציה של הארכיונים.

סטנדרטיזציה:

לאחרונה הוטמעו, במספר רב של ספריות, שני מיזמים גדולים שתרמו לסטנדרטיזציה בספריות: הראשון הוא עלמא - תוכנה לניהול ספריות, והשני - השאלה בלא תשלום בין הספריות האוניברסיטאיות.

2. מדדים

המדדים במפה מחולקים לשמונה מדדי ביצוע (Performance Metrics) וחמישה מחווי הקשר (Contextual Indicators). מדדי הביצוע הם: סך מספר הספריות, מספר הספריות עם גישה לאינטרנט, מספר אנשי צוות במשרה מלאה, מספר המתנדבים, מספר המשתמשים הרשומים, מספר הביקורים הפיזיים, מספר ההשאלות ומספר ההורדות. מחווי ההקשר הם נתונים על כל מדינה: אוכלוסייה; תשתית המידע; כלכלה, עוני ותעסוקה; חינוך ואוריינות; חדשנות וכישורים. את רוב הנתונים למחוי ההקשר לקחו החוקרים ב-ILFA מה-World Bank, ומ-Central World Intelligence Agency (CIA), International Telecommunication Union (ITU) וה-World Telecoms Database.

איור 3: מדדי ביצוע

OVERVIEW		PERFORMANCE METRICS							
METRICS		Learn more about the performance metrics							
ORGANISATIONS		SELECT METRIC VIEW		LEGEND					
POLICY & LEGISLATION		● Total ○ Per 1 M People		N/A Not Applicable No Data Zero					
EDUCATION & EVENTS			Total	National	Academic	Public	Community	School	Other
	Total Libraries	137 2017	-	90 2017	36 2017	-	-	11 2017	
	Libraries with Internet Access	137 2017	-	90 2017	36 2017	-	-	11 2017	
	Full-Time Staff	697 2017	-	549 2017	135 2017	-	-	13 2017	
	Volunteers	172 2017	-	48 2017	117 2017	-	-	7 2017	
	Registered User	311,120 2017	-	200,858 2017	107,422 2017	-	-	2,840 2017	
	Physical Visits	7.6 M 2017	-	7.0 M 2017	573,500 2017	-	-	5,975 2017	
	Physical Loans	1.6 M הספרייה	-	705,575	855,468	-	-	2,540	

איור 4: מחווי הקשר

CONTEXTUAL INDICATORS

Learn more about the [contextual indicators](#)

LEGEND N/A: Not Applicable '-' No Data '0' Zero

Population	Israel	Region	World
Population Density <i>people per sq km</i>	394.9 2016	38.9 2016	57.4 2016
Urban Population (World Bank)	92.2% 2016	64.5% 2016	54.3% 2016
Median Age (CIA)	30 2017	-	30 2017
Age Dependency Ratio, Youth <i>(World Bank)</i> <i># of working age people</i>	46.1% 2017	46.2% 2017	39.7% 2017
Age Dependency Ratio, Elderly (ITU <i>World Telecoms Database)</i> <i># of working age people</i>	19.4% 2017	7.7% 2017	13.3% 2017

ניחול נוכחות (2)

איור 5: ציוץ בטוויטר

3. ארגונים

- אגודות מקצועיות

- ארגון הספרנים והמידענים בישראל (אסמ"י)

אסמ"י נוסד בשנת 1966 כ"אגודת ספריות מיוחדות בישראל" ולאחר מכן כ"אגודת הספריות ומרכזי המידע בישראל" במטרה לתמוך במקצוע הספרנות ולקדם אותו בקרב ספרני ספריות מיוחדות, ובהמשך גם בקרב ספרני ספריות אקדמיות. הארגון ממומן מדמי החברות ומנוהל בידי מתנדבים. בשנת 2009 התמזג אסמ"י עם ארגון ספרני ישראל (אס"י) שהוקם כדי לתמוך במקצוע

הספרנות ולקדמו בקרב ספרני הספריות הציבוריות וספריות בתי הספר (Shoham & Schenkolewski-Kroll, 2018, p. 2549).

• הספרייה הלאומית

בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי נוסד לראשונה בשנת 1892 בירושלים. ברבות השנים לוקטו ספרים עתיקים וחדשים, העוסקים בעיקר בחוכמת ישראל, וספרים שיצאו לאור במקומות שונים ברחבי העולם היהודי. עם ייסוד האוניברסיטה העברית בשנת 1925 נקבע שמו "בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי" והורחבו מאוד האוספים בתחומי מחקר שונים. הספרייה מוקמה בקמפוס האוניברסיטה בהר הצופים, ולאחר מלחמת העצמאות נדדה למבנים שונים בעיר. בנובמבר 1960 עברה הספרייה לבניין בקמפוס האוניברסיטה העברית בגבעת רם. ביולי 2008, בעקבות חוק הספרייה הלאומית, התשס"ח-2007, שונה שמה ל"הספרייה הלאומית". בשנת 2012 ציינה הספרייה הלאומית 120 שנות פעילות. במשך השנים עברה הספרייה שינויים רבים, ביניהם, כאמור, במיקומה, בשמה, בהגדרותיה ובתפקידיה. הספרייה ממשיכה להשתנות ולהתפתח, ובתכנית האב להתחדשות הספרייה הלאומית 2010-2016 נקבעה כיעד בנייתו של משכן חדש לספרייה בקריית הלאום בירושלים (הספרייה הלאומית, 2016א).

• ארגונים קובעי מדיניות

בישראל אין מדיניות לאומית או תכנית אסטרטגית לפיתוח ספריות, ועל כן, כל ספרייה קובעת את מדיניותה והיא אחראית ליישומה. הגופים הממשלתיים אחראיים רק ליישום החוקים הקשורים לספריות. בכנס ירושלים לדיגיטציה של המדע והמורשת התרבותית שארגנו EVA/MINERVA ו Harvard University פורסמה "הצהרת ירושלים" שקוראת לממשלה לדאוג למדיניות הדיגיטציה ולשימור המורשת התרבותית היהודית (Minerva Europe, 2004).

משרד התרבות והספורט: מחלקת הספריות

המחלקה לספריות מקימה ספריות ציבוריות בארץ, מטפחת אותן ומפקחת על פעילותן. באחריותה נמצאות כ- 210 רשתות של ספריות ציבוריות המאגדות כ-680 ספריות. בנוסף, המחלקה לספריות אמונה על הפעלת חוק הספריות הציבוריות ומבצעת את המלצות המועצה לספריות ציבוריות. תפקידי המחלקה: תקצוב חלק מהרכישות של כל הספריות בארץ, עידוד ומימון פעולות התרבות בספריות, קידום המחשוב והתקשוב של הספריות, הכשרתם וקידומם המקצועי של הספרנים, פיתוח פרויקטים חדשניים וסיוע בפרויקטים לשדרוג הספריות, לעידוד הקריאה ולשילוב הספריות בקהילה, הענקת פרסים לספרנים מצטיינים ותשלום לכ-420 סופרים על פי מספר ההשאלות של ספריהם בספריות הציבוריות (משרד התרבות והספורט, 2018א).

המועצה לספריות ציבוריות

תפקידה העיקרי של המועצה הוא לקבוע מדיניות לתפקוד התקין של הספריות הציבוריות. במועצה חברים אנשי חינוך, נציגי משרד החינוך, משרד התרבות, משרד הפנים, וכן נציגים מרשויות מקומיות, ספרנים בכירים ונציגים ממוסדות ציבוריים רלוונטיים אחרים (משרד התרבות והספורט, 2018ב).

המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג)

המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג) היא המוסד הממלכתי לענייני השכלה גבוהה בישראל, ומתווה את מדיניות מערכת ההשכלה הגבוהה. המל"ג הוקמה מכוח חוק המל"ג התשי"ח - 1958, כתאגיד סטוטורי עצמאי ובלתי תלוי. הקמתה נועדה ליצור הפרדה בין המערכת הפוליטית לבין מערכת ההשכלה הגבוהה, על מנת להבטיח שלא תהיה פגיעה בחופש האקדמי. החוק מגדיר את סמכויותיה, הרכבה, ואופן פעולתה של המועצה (המועצה להשכלה גבוהה, 2018).

הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת)

הוועדה לתכנון ותקצוב (הות"ת) היא הגוף האחראי על תקצוב מערכת ההשכלה הגבוהה במדינת ישראל. הות"ת קובעת את התקציב הרגיל של המוסדות האקדמיים וכן את תקציב הפיתוח, תוך התחשבות בצרכי החברה והמדינה, שקידה על קידום המחקר וההשכלה, ושמירה על החופש האקדמי והמינהלי של המוסדות (המועצה להשכלה גבוהה, 2018).

ארגונים תומכי ספריות

מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי (מחב"א)

מחב"א - מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי, היא עמותה ללא מטרת רווח, אשר נוסדה על ידי אוניברסיטאות המחקר בישראל. העמותה עוסקת בשירותים בתחומים הטכנולוגיים - תשתיות תקשורת ומחשוב, שרותי מידע דיגיטלי, יישומים ואפליקציות, וטכנולוגיות למידה. עשייה זו יוצרת ומייצרת יתרון לגודל בעולמות הטכנולוגיים במגזר האקדמי: חיסכון כספי, יעול, הפחתת העלויות המנהליות ופישוט תהליכים בירוקרטיים, יעול תהליכי הקמת תשתיות, שימוש בפרקטיקות טובות קיימות ועוד. שיתופי פעולה המתקיים גם עם גופים בינלאומיים רבים. (מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי, 2018א).

המרכז לשירותי מידע דיגיטליים (מלמ"ד)

המרכז לשירותי מידע דיגיטליים (מלמ"ד) במחב"א משמש כמאגד (קונסורציום) לצורך רכישה, רישוי והפעלת שירותי מידע לאוניברסיטאות ולמכללות בישראל. זאת על מנת לספק שירותי מידע חדישים בצורה היעילה ביותר, ובעלות-למשתמש הנמוכה ביותר, על ידי שיתוף-פעולה וריכוז בינאוניברסיטאי. מלמ"ד מספק שירותים לשמונה האוניברסיטאות בישראל, בנוסף למספר מכללות ומכוני מחקר ממשלתיים. שירותי המידע כוללים: כתבי עת אלקטרוניים, ספרים אלקטרוניים ומאגרי מידע מסוגים שונים: עריכת חוזים משותפים לשירותי מידע, ניהול מו"מ עם ספקים, טיפול בבעיות מיסוי, ניהול שוטף של מגעים עם הספקים לקבלת עדכונים ומידע על שירותים חדשים, טיפול בהיבטים טכנולוגיים של השירותים, טיפול בבעיות טכניות ועוד, מעקב אחר השימוש בשירותים - סטטיסטיקה. פעולות נוספות כוללות יצירת קשרים עם מוסדות אחרים בארץ ובח"ל, ארגון ימי עיון וסדנאות בנושאים רלוונטיים, כגון גישה פתוחה, זכויות יוצרים, שיווק ספריות, טכנולוגיות חדשות. כמו כן מחב"א מובילה פרויקטים מיוחדים בעולם שירותי המידע הדיגיטלי (מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי, 2018ב).

מרכז הספר והספריות

מרכז הספר והספריות נוסד בשנת 1975 כדי לקדם ולטפח ספריות, ספרנות, מדעי המידע ואת תרבות הספרים והקריאה בישראל (מרכז הספר והספריות, 2018א). המרכז הוא גוף עצמאי המתמחה באספקת שירות מקצועי לספריות, לספרנים, ולעוסקים במידע ובענף ההוצאה לאור. ב-40 השנים האחרונות העניק המרכז שירותים ומוצרים ליותר מ-5,000 ספריות וארגונים וליותר מ-6,000 ספרנים ומומחי מידע. בשנת 1996 כתב המרכז, יחד עם ועדת האתיקה של המועצה לספריות ציבוריות, את "הצעת הקוד האתי לספרני ישראל" (בלוך, הררי, כץ וכשר, 1996) ובשנת 2012, אישרה ועדת האתיקה של איפל"א את "הקוד האתי לספרנים/יות ולעוסקים/ות במקצועות המידע" (Garcia-Febo, Hustad, Rosch, Sturges, & Vallotton, 2012).

יד הנדיב

"יד הנדיב שמה לה למטרה יצירת משאבים לשם קידום ישראל כחברה דמוקרטית, תוססת ובריאה המחויבת לערכים יהודיים ולשוויון הזדמנויות למען כל תושביה, וזאת על מנת להמשיך ולפתח את המסורת הפילנתרופית של משפחת רוטשילד" (יד הנדיב, 2018). הארגון שיתף פעולה עם אוניברסיטת חיפה והספרייה הלאומית בפרויקט JSTOR - Digital Library for scholars, researchers, and students כדי להעמיד לרשות הציבור את הטקסט המלא של כתבי-עת מחקריים בשפה העברית, וכיום הוא משתף פעולה עם הספרייה הלאומית בתכנון הבניין החדש ותומך בפרויקטים רבים נוספים.

4. מדיניות וחוקים

• מדיניות ארצית לספריות

במדינת ישראל, לעומת מדינות אחרות בעולם, אין מדיניות ארצית לספריות, אך יש חוקים אחדים המסדירים היבטים שונים של פעילות הספריות.

• חוקים הקשורים לספריות

חוק הספרייה הלאומית, התשס"ח-2007

חוק הספרייה הלאומית התקבל בכנסת ביום ט"ז בכסלו ה'תשס"ח - 26 בנובמבר 2007. מטרתו של חוק זה לעגן את קיומה של הספרייה הלאומית בישראל, לקבוע את מטרותיה ותפקידיה, להסדיר את פעילותה ולאפשר את פיתוחה לצורך מימוש מטרותיה. לפי חוק זה, תהיה הספרייה הלאומית ארגון עצמאי אשר מטרותיו הן איסוף, שימור וטיפוח אוצרות הידע של מדינת ישראל והעם היהודי בפרט. כמו כן מתחייבת הספרייה הלאומית לאפשר לכל הציבור נגישות לאוספי הספרייה, בין היתר בעזרת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים (הספרייה הלאומית, 2007א).

חוק הספריות הציבוריות, התשל"ה-1975

חוק הספריות הציבוריות קובע כי הרשויות המקומיות אחראיות להעניק את שירותי הספרייה הציבורית בלא תשלום. את תקציב הספריות יספקו משרד החינוך והרשויות המקומיות. התיקון לחוק משנת 2007 קבע כי לפחות 50% מתקציבי התפעול של הספריות תכסה המדינה ואת השאר - הרשויות המקומיות (וורגן, 2007).

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

חוק חופש המידע קבע כי לכל תושב ואזרח ישראל יש זכות לקבל מידע מרשות ציבורית, בהתאם להוראות החוק. החוק מעניק לאזרחי ישראל את הזכות לקבל מידע מכל מחלקה ממשלתית על פעולותיה, נתונים סטטיסטיים, מידע אישי ועוד. החוק קובע גם את סוגי המידע שלא ניתן לשחררם או שניתן לשחררם רק על פי פסק הדין של המשرد. אדם רשאי לבקש מידע ללא צורך בהסבר, והקצין הממונה על חופש המידע מחויב לחקור את הבקשה ולהגיב בהתאם להנחיות הקבועות בחוק (כנסת ישראל, 1998). חוק זה נוגע בעיקר לספריות ציבוריות, ממשלתיות ומשפטיות.

• חוק הפקדת חובה

חוק הספרים (חובת מסירה וציון הפרטים), התשס"א-2000

החוק מחייב כל מי שהוציא לאור פרסום כלשהו בישראל למסור חניס לספרייה הלאומית שני עותקים ממנו בתוך חודש מיום הוצאתו. החוק חל על פרסומי דפוס (ספרים, עיתונים או דברי דפוס אחרים) ופרסומים שאינם מודפסים על נייר (תקליטורים, קלטות צפייה ושמע). פרסומים שהחוק מחייב את מסירתם, פרסומים שיצאו לאור ב-50 עותקים ומעלה, פרסומים הנמכרים או מופצים לציבור בחינם, פרסומים בכל גודל, בכל שפה ובכל פורמט, פרסומים המופצים בכל מדיום קיים או עתידי: ספרים, כתבי עת, עיתונים, חוברות, אוספי תמונות, תווים, שרטוטים, צילומים, מפות, קלטות צפייה ושמע, תקליטורים, דיסקטים, פילמים, מיקרופילמים, שקופיות ועוד. (הספרייה הלאומית, 2016ב).

חוק זכות יוצרים

חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007

חוק זכות יוצרים התקבל בכנסת ביום ט בכסלו ה'תשס"ח - 19 בנובמבר 2007. הוא מגדיר את הזכויות של יוצרים על יצירותיהם ועל הדרך שבה מותר לכלל להשתמש בהן בצורה נכונה והוגנת. חוק זכות יוצרים יחול על יצירה ספרותית מקורית בצורה של ספר, תקליטור או תקליט. מטרת החוק היא הגנה על היצירה מפני העתקה או כל שימוש מהותי בתוכן למטרות של מסחר או הצגה בפני ציבור. שימוש הוגן ביצירה ייעשה רק למטרות של לימוד, ביקורת, דיווח עיתונאי ושמירה בארכיונים (הספרייה הלאומית, 2007ב).

5. השכלה ואירועים

• דרישות להכשרה מקצועית

בישראל יש מערכת דו-שכבתית להכשרת ספרנים: כדי לעבוד בספרייה אוניברסיטאית נדרש תואר שני במדעי המידע או תעודה בלימודי ספרנות ומידענות ממוסד אקדמי. כדי לעבוד בספרייה ציבורית, ספריית בית ספר או ספרייה מיוחדת נדרש תואר ראשון ותעודה בספרנות בתכנית כלשהי. אין חקיקה בנוגע לדרישות ההסמכה המקצועיות של ספרנים.

ספרנים אקדמיים בדרך כלל מתחילים בדרגת ספרן מוסמך ומתקדמים לספרן בכיר ולספרן מומחה. ספרנים אחרים בדרך כלל מתחילים בדרגת ספרן מורשה. כדי להישאר מעודכנים,

ספרנים רבים לומדים בקורסים מקוונים ופרונטליים במוסדות אקדמיים ובארגונים המקצועיים ומשתתפים בכנסים שנתיים.

לימודי ספרנות ומידענות

בישראל יש שלושה מסלולים ללימודים אקדמיים בספרנות וחמש תכניות ללימודי ספרנות. המסלולים ללימודים אקדמיים: אוניברסיטת בר-אילן מציעה תכניות לתואר ראשון, שני, ושלישי במחלקה למדעי המידע והיא המחלקה היחידה בישראל שחברה בארגון הבינלאומי ה- iSchools. אוניברסיטת חיפה מציעה תואר שני בחוג לניהול מידע וידע, ותעודה בתכנית לספרנות ומידענות, והמכללה האקדמית דוד ילין מציעה תואר שני בחוג ללימוד ספרנות-מידענות במערכות חינוך. תכניות של לימודי ספרנות: המכללה האקדמית אורנים מציעה תכנית לעובדי הוראה במידענות, ספרנות וניהול ידע, המכללה האקדמית גליל מערבי מציעה קורס במאגרי מידע עסקיים וכלכליים כחלק מתואר ראשון בלימודים הרב-תחומיים. היחידה ללימודי המשך של הטכניון מציעה תכנית לימודי מידענות: לימודי ניהול, יוזמה ושיווק, בית הספר לחינוך באוניברסיטת תל אביב מציע תכנית לימודי תעודה בספרנות ומידענות, ותפנית: בית הספר למנהלים של האוניברסיטה הפתוחה מציע תכנית לימודי מידענות - ניהול משאבי המידע בארגון.

• פרסומים מקצועיים

בישראל יש כתב עת מקצועי אחד שיוצא לאור מטעם המחלקה ללימודי מידע באוניברסיטת בר-אילן. מידעת: כתב עת לחקר הספרנות והמידע הוא כתב-עת אקדמי, מקצועי, עם גישה פתוחה, העוסק בהיבטים שונים של ספרנות ומידענות. מטרתו היא להציג מחקרים מקצועיים ולדון בנושאים שוטפים בשטח, על מנת לתרום לפעילות אקדמית ולקידום ספריות, ארכיונים, מרכזי מידע ותרבות. הוא מיועד לאקדמאים, לסטודנטים, לספרנים ולמידענים, והוא מתפרסם פעמיים בשנה.

• אירועים מקצועיים

בישראל מתקיימים שלושה אירועים מקצועיים: שבוע הספר העברי, כנס INFO, וכנס מולטידע. שבוע הספר העברי: אירוע שנתי שמתקיים מאז 1961 בעשרות מקומות ברחבי הארץ. בשבוע זה ספריות רבות מארגנות אירועי תרבות, כולל מפגשים עם מחברים, הרצאות, הופעות מוסיקליות חיות ועוד אירועים ופעילויות לילדים ולצעירים (בלונדר, 2018).

הכנס והתערוכה INFO: כנס שנתי בתחום המידע המושך אליו ספקי מידע, ספריות אקדמיות, הקהילה הרפואית, תאגידים ומוסדות ממשלתיים ומוציאים לאור בינלאומיים (טלדן, 2018).

כנס מולטידע: כנס שנתי באחריות מרכז הספר והספריות ועם מרצים מהמקצוע, מהאקדמיה, סופרים ומשוררים ועוד. הכנס נועד לאנשי המקצוע שעובדים במרכזי מידע ובארכיונים, במכללות, באוניברסיטאות, במכוני מחקר, בצבא, בספריות ציבוריות, וכן לבלוגרים ולחוקרים (מרכז הספר והספריות, 2018ב)

סיכום:

מיזם המפה היווה הזדמנות פז לסקור את תחום הספריות והספרנות בישראל. ככלי להשוואת מדדי ביצוע וכמאגר המרכז בתוכו את כל רבדי הספרנות בעולם, המפה משפרת לאין ערוך את היכולת של כל מדינה לנתח ולהעריך את מצב הספריות והספרנות אצלה.

השלמת הנתונים במפה היא משימה חשובה שתאפשר לקבל תמונה מלאה על הספריות בישראל. ולכן, רצוי שכל הספריות שטרם מסרו את מדדי הביצוע שלהן, יעשו זאת בהקדם. התרומה החברתית של הספריות אף היא חשובה במיצוע מעמדן של הספריות בישראל, ועל כן, מן הראוי שגוף כמו מרכז הספר והספריות ייקח על עצמו את העברת הסיפורים האלה לאיפ"א.

מהסקירה שנערכה על ספריות וספרנות בישראל והוצגה במאמר זה, ניתן לראות שלושה חסרים בולטים לעומת מדינות אחרות בעולם :

- העדר מדיניות לאומית ומימון לפיתוח ספריות מכל הסוגים
- העדר מדיניות לאומית ומימון לדיגיטציה של המורשת התרבותית
- העדר חקיקה בנוגע לדרישות ההסמכה המקצועית של הספרנים

החסרים האלה מעידים שעלינו לעבור כברת דרך כדי למצב את ישראל בחוד החנית של עולם הספרנות. השינויים הדרושים יכולים להתבצע רק אם תקום אגודה מקצועית חזקה של ספרני ישראל, כזו שתוביל מהלך של יצירת מדיניות לספריות ושל חקיקה בכל הנוגע להכשרת הספרנים.

*אני מבקשת להודות לאורלי ניסן-שלם על העריכה ועל ההערות הבונות.

מקורות

- בלוך, א', הררי, ת', כץ, א' וכשר, א' (1996). הצעת הקוד האתי לספרני ישראל. בספרנות - עלון מרכז ההדרכה של הספריות בישראל, 11, 1-5.
- Retrieved from <http://sfarim.org.il/>. שבוע הספר העברי. (2018).
- Retrieved from המועצה להשכלה גבוהה (2018). המועצה להשכלה גבוהה. <https://tinyurl.com/y49y4h8u>
- Retrieved from הספרייה הלאומית (2007א). חוק הספרייה הלאומית. <http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/library/aboutus/past/law/Pages/NLI-law-2007.aspx>
- Retrieved from הספרייה הלאומית (2007ב). חוק זכות יוצרים. <http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/library/aboutus/past/law/Pages/IL-copyright-2007.aspx>
- Retrieved from הספרייה הלאומית (2016). הספרייה הלאומית - עבר, הווה, עתיד. <http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/library/aboutus/Pages/default.aspx>
- Retrieved from הספרייה הלאומית (2016). עותקי חובה. http://web.nli.org.il/sites/nli/hebrew/library/depositing/pages/lgd_law.aspx
- וורגן, י' (2007). הספריות הציבוריות ותקצובן. ירושלים: הכנסת, מרכז המחקר והמידע. Retrieved from <https://tinyurl.com/y22n36w5>
- טלדן (2018). *INFO* הכנס והתערוכה. <https://tinyurl.com/y8qx6c6y>
- Retrieved from יד הנדיב (2018). יד הנדיב. <https://tinyurl.com/yxbdjp8t>
- Retrieved from כנסת ישראל (1998). חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998. <https://tinyurl.com/y9jg5rfx>
- Retrieved מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי (2018). מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי. <https://www.iucc.ac.il/he/about/>
- Retrieved from מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי (2018). המרכז לשירותי מידע דיגיטליים. <https://www.iucc.ac.il/he/malmaid/>
- Retrieved from מרכז הספר והספריות (2018). מרכז הספר והספריות. <http://www.icl.org.il/>
- Retrieved from מרכז הספר והספריות (2018). כנס מולטימדי. <https://tinyurl.com/y9ddgz2k>
- Retrieved from משרד התרבות והספורט (2018). ספריות. <https://www.gov.il/he/departments/units/libraries>
- Retrieved from משרד התרבות והספורט (2018). המועצה לספריות ציבוריות. https://www.gov.il/he/departments/units/libraries_council
- הספרנים: בלוג הספרייה הלאומית (2017). האוסף הלאומי הדיגיטלי: אדריכלות, מחול, עיצוב ותאטרון. Retrieved from https://blog.nli.org.il/culture_and_art/
- Retrieved from ציוני דרך (2018). שימור מורשת התרבות החזותית ואמנויות הבמה בישראל. <https://tinyurl.com/ybdnn3ow>
- Retrieved from ציוני דרך (2018). אז - רשת ארכיוני ישראל. <https://tinyurl.com/y9e3ednl>

- רשת ארכיוני ישראל (2018). פרויקט רשת ארכיוני ישראל (רא"י). Retrieved from <http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/library/aboutus/now/projects/IAN/Pages/default.aspx>
- Garcia-Febo, L., Hustad, A., Rosch, H., Sturges, P. & Vallotton, A. (2012). *Code of Ethics of the Librarians in Israel / קוד אתי*
לספרנים/יות ולעוסקים/ות במקצועות המידע. Retrieved from <https://www.ifla.org/files/assets/faife/codesofethics/hebrewcodeofethicsfull.pdf>
- IFLA (2018). *Library Map of the World*. Retrieved from <https://librarymap.ifla.org/>
- Minerva Europe (2004). *Jerusalem Declaration / הצהרת ירושלים*. Retrieved from http://www.minervaeurope.org/events/JerusalemDeclaration_MINERVA_Israel_hebrew.pdf
- Shoham, S. (2000). Libraries and librarianship in Israel. *IFLA Journal*, 26(3), 165-176.
Retrieved from <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/034003520002600302>
- Shoham, S., & Schenkolewski-Kroll, S. (2018). Israel: Libraries, Archives and Museums. In John D. McDonald, Michael Levine-Clark (Ed.), *Encyclopedia of Library and Information Sciences* (4th ed., pp. 2542-2559). Boca Raton, FL: CRC Press.

נספח 1 : שאלון מדדי הביצוע בתרגום לעברית

שלום,

נא מלאו את הנתונים של ספרייתכם עבור השנה התקציבית 2017 (30.09.2017-1.10.2016)

אם הסעיף אינו רלוונטי לספרייתכם, נא לכתוב בו 0.

תודה על שיתוף הפעולה!

1. השם המלא של הספרייה
2. השם המלא של המדווח ותפקידו
3. כתובת הדואר האלקטרוני של המדווח
4. סוג ספרייה
5. מספר הספריות (נקודות השירות הספרייתיות)
6. מספר ספריות מחוברות לאינטרנט מתוך הספריות שמספקות שירות לקהל
7. מספר משרות (משרה מלאה) הקיימות בספרייה
8. מספר המתנדבים
9. מספר הקוראים (הרשומים בקובץ הקוראים)
10. מספר הביקורים הפיזיים בספרייה
11. מספר ההשאלות של פריטים לא-אלקטרוניים בספרייה (ספרים וכדומה)
12. מספר ההשאלות הפיזיות של פריטים אלקטרוניים (תקליטור, קלטת או כל מדיה מגנטית וכדומה)?
13. מספר ההשאלות של ספרים אלקטרוניים, באמצעות קורא אלקטרוני או תוכן שמשודר לקורא

14. מספר ההשאלות של ספרים מוקלטים (audio books) שזמינים להורדה מהאוסף

האלקטרוני של הספרייה או שמועברים ישירות לקורא

15. מספר ההורדות מהאוסף האלקטרוני של הספרייה

16. מקורות המידע שבהם השתמשתם (כולל תוכנות וסטנדרטים) על מנת לספק את הנתונים

שהוזנו

17. אנא כתבו הערות כלליות שיסייעו לנו להבין את הנתונים שמסרתם.

נספח 2 : שאלון מדדי הביצוע באנגלית

Terms	How to count
Libraries (library service points)	Count each library service point or facility, fixed or mobile, through which a library provides a service to its users separately. Central libraries, branch libraries, mobile libraries, and external service points located in different geographical locations and managed by one administrative unit are all each individual service points and shall be counted as separate libraries. EXAMPLE: A library (administrative unit) consisting of central library, five branch libraries and two mobile libraries would comprise 8 library service points
National libraries	Each national library's service point shall be counted separately. Central/main libraries and those being branch libraries are all each individual service points.
Academic libraries	Each academic library's service point shall be counted separately. Central/main libraries and those being branch libraries and external service points are all each individual service points.

Public libraries	Each public library's service point shall be counted separately. Central/main libraries, branch libraries, mobile libraries, and external service points are all each individual service points.
Community libraries	Each community library's service point shall be counted separately. Central/main libraries, branch libraries, mobile libraries, and external service points are all each individual service points.
School libraries	Each school library's service point shall be counted separately.
Other libraries	Count all other types of libraries together. Each library service point or facility, fixed or mobile, through which library provides a service to its user shall be counted separately.
Libraries providing internet access	Count each library service point that provides internet access from at least one workstation available to the public regardless of whether access is free, and/or provides a wireless network allowing users to connect to the Internet.
Full-time equivalent (FTE) staff	<p>In counting library employees, the concept of full-time equivalent (FTE) shall be used to convert figures for the number of part-time workers to the equivalent number of full-time workers. Count the full-time equivalent staff at the end of the year.</p> <p>EXAMPLE If, out of three persons employed as librarians, one works quarter-time, one works half-time and one works full-time, then the FTE of these three persons would be $0,25 + 0,5 + 1,0 = 1,75$ librarians (FTE).</p>

Volunteers (headcount)	In counting volunteers, the concept of headcount shall be used. Count the total number of volunteers at the end of the year.
Registered users	Count the number of registered users (users with a library card) at the end of the year.
Physical visits	One person entering the library 10 times counts as 10 visits. Count the number of physical visits made by persons (individuals) to the library premises at the end of the year. This may be counted at either entrance or exit by one of the following methods: turnstile count; electronic counter; manual count. Any of these methods, but particularly the manual count, may be used for one or more sample time periods and grossed up to give an annual estimate.
Number of loans and downloads	Count the number of initial loans during the year. Exclude renewals (with exception to loans of eBooks) and inter-library loans. Count the number of downloads from the library's electronic collection (databases, serials, digital documents) during the year. Data for licenced electronic resources must be collected from the vendors. This will be easy if the vendors use the COUNTER code of practice. Downloads might also be called "items requested" in vendor statistics. Downloading content units from the library collection indicates that the users have found items that they consider relevant. Sessions (access to an electronic resource) are not to be counted as downloads.
eBook or Electronic book	Count the number of loans of eBooks (usable via eBook readers or contents only transmitted to users). Renewals are included.

LIBRARY MAP OF THE WORLD

Visualizing the Power of the United Library Field

COUNTRY PAGES

LIBRARIES IN YOUR COUNTRY

The LMW Country Page will provide a space to include a description of the library field in your country. Recommended number of words for this description is 350 (the maximum number of words is limited to 500). This description is a general overview of the library system, main facts and key features of different types of libraries, the role of national library associations, governance and funding models, strategic development or policy priorities, as well as some recent achievements in the library field in your country. The main audience you are addressing with this information are various stakeholders from around the world who are interested to quickly learn about the library field of your country. Imagine that you have 5 minutes to talk to someone who knows nothing about the library system, its developments and key stakeholders in your country. Try to draw a national picture and highlight some of the most important characteristics.

Please describe the library field in your country by providing brief and concise answers to the following questions:

- In general, how would you describe the library system in your country? (e.g. centralized, decentralized, highly developed, in the initial stages of development etc.)
- Identify the types of libraries in your country. What are some of the main facts, important characteristics or features of different library types?
- Which government ministry or department is responsible for the development of policy and legislation concerning libraries in your country? How are libraries financed?
- What are some of the strategic development or policy priorities in the library field?
- What are some of the main objectives/goals of national library associations? Consider broad areas of concern of the associations; the role of national library associations in your country.
- What are some recent national achievements in the library field in your country?

Library Location Resources listed on the LMW Country Pages are web maps which include location data of all or part of a country's libraries (e.g. maps of libraries created by using OpenStreetMaps, Google Maps or other solutions). Are there any library location resources which list all or part of your country's libraries?

Yes

No

Library Location Resources

Title of the resource in English:

Title of the resource in local language:

URL to the resource. NOTE: Please copy/paste the URL from the address bar of your Internet browser: _____

Brief description of the resource.

NATIONAL LIBRARY ASSOCIATIONS

National library associations listed on the LMW Country Page are non-profit associations operating at the national level, either general in nature or specialised by the type of library. It includes national associations in the fields of librarianship, documentation, and information science, including associations formed by institutions or staff (both professional/qualified and non-professional). The meaning of national library associations in the broadest context includes all types of national associations in the information field. Associations covering only certain districts, provinces or regions within a country are not within a scope of the LMW Country Pages.

Are there any library associations, operating on a national level, in your country?

Yes

No

Details of National Library Associations

Name of the association in English (followed by the acronym, if one is used):

Name of the association in local language (followed by the acronym, if one is used):

Main website: _____

Brief description of major fields of interest, goals, objectives. Number of members.
The broad areas of concern of the association, major activities.

NATIONAL LIBRARIES

A national library is a library that is responsible for acquiring and conserving copies of all relevant documents published in the country in which the library is located. The definition of “national library” allows for more than one national library in a country.

Are there national libraries in your country?

Yes

No

Details of National Libraries

Name of the library in English (followed by the acronym, if one is used):

Name of the library in local language (followed by the acronym, if one is used):

Main website: _____

The role of the national library in the library field

POLICY MAKING INSTITUTIONS

National level governmental institution(s) (e.g. government department, ministry or other entity) which is responsible for development of policy (e.g. strategies, plans, actions, behaviours) and legislation in the library field as well as making decisions concerning libraries the in country.

Are there any government institutions responsible for library policy in your country?

Yes

No

Details of Policy Making Institutions

Name of the institution in English (followed by the acronym, if one is used):

Name of the institution in local language (followed by the acronym, if one is used):

Main website: _____

Brief description of areas of responsibility

LIBRARY SUPPORT ORGANISATIONS

National level (public, private or non-profit) library support organisations (e.g. consortiums, agencies or centres etc.) which either make grants, perform the functions of, or implement projects/programmes in the library field.

Are there any library support organisations in your country?

Yes

No

Details of Library Support Organisations

Name of the organisation in English (followed by the acronym, if one is used):

Name of the organisation in local language (followed by the acronym, if one is used):

Main website: _____

Brief description of its role and areas of operation

NATIONAL POLICY FOR LIBRARIES

A national policy for libraries is a document formally approved by the government which provides a framework for the planned and coordinated development of libraries, as well as for the delivery of library services in a country. National policy for libraries may be developed independently or be defined as part of wider policies, e.g. national information policies, national information technology strategies, national education policies, or national book policies. National policy documents listed on the LMW Country Page include general library policy strategies or guidelines as well as policy documents covering the development of specific library types or library functions (e.g. national policy for development of public libraries; national digitisation strategies etc.).

Does your country have a national policy for libraries?

Yes No

Information about the National Policy for Libraries

Title of the policy document in English:

Title of the policy document in local language:

URL to the full text (if available, in any language):

Brief description of the aim and scope of the policy document

URL to further information:

LIBRARY LAW

Library laws are an expression of library policy in the form of legislation or regulation(s). Library laws provide a legal framework for running and maintaining library services, defines tasks and official guidelines for libraries' work, and lays down statutory responsibilities in the library field. Library laws listed on the LMW Country Page include general library acts as well as library acts covering selected library type (e.g. national library act or public libraries act).

Does your country have a library law (e.g. general library act or library act covering specific library type)?

() Yes

() No

Information about the Library Law

Title of law in English: _____

Title of law in local language:

URL to the full text (if available, in any language):

Brief description of the aim and scope of the act, i.e.:

- Who is subject to library law (libraries, local government, other agencies)?
- What does the library law cover (objectives/targets, general/specific services, regulation and inspection, personnel management)?
- When was the law issued and last amended?

URL to further information:

LEGAL DEPOSIT LAW

Legal deposit is a key instrument in building national collections which preserve, develop and transmit national culture to future generations. It is a legal obligation that requires publishers, distributors and, in some countries, printers to provide copies of their publications for free to the repository of the national collection. In many countries this scope is being extended to include electronic resources together with other forms of non-print media. Legal deposit legislation can also impose obligations on the national bibliographic agency relating to material received via legal deposit concerning long-term preservation, description, access, and restrictions on the use or disposal of such material. Legal deposit can be the subject of discrete legislation or may be incorporated into another act or law (e.g., the national library act, or copyright law).

NOTE: If your country is included, the report “Mandatory Deposit Laws”, produced by the Library of Congress, may be a useful source of information to review before you fill in this section. Download the report and look up your country.

Does your country have a law regulating legal deposit at the national level?

Yes

No

Information about the Legal Deposit Law

Title of the law in English:

Title of the law in local language:

URL to the full text (if available, in any language):

Brief description of the scope of the legal deposit, i.e.:

- What materials are covered by legal deposit legislation (print/digital, media, web-harvesting)?
- What are the responsibilities of the library as regards deposited material (preservation, description)?
- Can the library give access to deposited material, and how (i.e. on-site, online, only to researchers)?

URL to further information:

COPYRIGHT LAW and LIBRARY EXCEPTIONS AND LIMITATIONS

Copyright gives authors or creators of original works exclusive rights to do certain things with their works, i.e. copying, distributing, lending, placing online. In most countries, copyright laws include exceptions or limitations applicable specifically to libraries and archives – this is vital if they are to fulfil their mission to support education, research and reading. The most common subjects of library exceptions are making copies (usually a limited number), for readers, researchers, and other library users, and the making of copies for preservation. Library exceptions and limitations gives the library the possibility to use the work without permission from the author, copyright owner, or any other party. NOTE: If your country is included, the Study on Copyright Limitations and Exceptions for Libraries and Archives” prepared by Prof Kenneth D. Crews for the World Intellectual Property Organisation, may be a useful source of information to review before you fill in this section. Download the report and look up your country.

Does your country have a copyright law?

Yes

No

Information about the Copyright Law and Library Exceptions and Limitations

The copyright law includes specific limitations or exceptions for libraries for libraries?

Yes

No

Title of law in English: _____

Title of law in local language:

URL to the full text (if available, in any language):

Brief description of the aim and scope of library provisions in the copyright law, i.e.:

- Does the law allow for basic library activities (lending, copying, preservation)? Is there a Public Lending Right scheme in your country?
- Do libraries need to pay for other uses of works?
- Does the law take account of digital uses (i.e. digital lending/document supply, digitisation?)
- Does the law allow libraries to make and share accessible format copies of works for people with print disabilities?
- Are there any (other) significant copyright challenges for libraries with copyright?
- Are any reforms planned or in process?

URL to further information:

PROFESSIONAL QUALIFICATION REQUIREMENTS

In many countries, to become a librarian one would usually need to have formal qualifications (e.g. a diploma in library and information studies (LIS), an undergraduate library qualification, or an undergraduate degree in any subject and a postgraduate degree in LIS or accredited certification). Some librarian positions may additionally require specific subject knowledge or expertise, or certain in-job experience.

Sometimes professional registration for librarians is required to be eligible working in the LIS sector. Information included on the LMW Country Page describes formal professional qualification requirements for library staff (usually set by law or issued by statutory body in the library field in country).

Does your country have any formal professional qualification requirements for library staff?

Yes

No

Please describe the main idea and the scope of requirements. Include relevant information that would help others to better understand the situation and context in your country (e.g. does qualification requirements are set for all library types, all categories of library staff or librarian positions, etc.).

URL to further information (e.g. include the URL to additional information explaining the professional qualification requirements in your country, in any language)

EDUCATION

Education for librarians is often referred to as Library and Information Science (sometimes given as the plural library and information sciences) which is the term associated with schools of library and information science (abbreviated to “SLIS”) or schools of librarianship. In some countries, the term “documentation science” is the preferred name of the field, where information science and communication studies form one interdisciplinary field. In some places, the fields of archival science, library science and museology, have been integrated as archival, library and museum (abbreviated to “ALM”) studies. In addition, lately the tendency is to use all the terms of “library science” and “information science” as synonyms or to drop the term “library” and to speak about information departments or so called I-schools. Information included on the LMW Country Pages refers to the LIS education system in

its broadest sense, including any institutions providing LIS education and/or training programmes in the library field in a country.

Does your country have institutions providing professional education and/or training programmes in the LIS sector?

Yes

No

Brief overview of the LIS education system. Include relevant information that would help others to better understand the situation and context in your country (e.g. what levels and type of education can one acquire in the LIS sector, what are some of the main institutions providing education and training etc.).

URL to further information (e.g. include the URL to additional information explaining the LIS education system in your country, in any language)

PROFESSIONAL PUBLICATIONS

Professional publications (e.g. professional journals or professional magazines) are important in the transfer of information. Professional publications for librarians provide a forum for communication within the profession as well as serve as a source of practical information for library professionals (e.g. provide popularized or simplified information on scientific research or trends and discoveries; or communicate up-to-date information about current events for library professionals), which drives informed decisions and development through sharing and learning from research or peer experience. Professional publications listed on the LMW Country Pages are professional journals or magazines which are published at regular intervals throughout the year by professional organisations in the library field in country.

Does your country have any major library journals or magazines which are being published at regular intervals?

Yes

No

Information about Professional Publications

Title of the journal/magazine in English:

Title of the journal/magazine in local language:

URL to the full text (if available online):

Brief description of the scope of the journal/magazine and main topics covered.
Include information about the issuing organisation, type of the publication (e.g. peer reviewed journal, online magazine etc.) and regularity (e.g. monthly, quarterly, etc.).

PROFESSIONAL EVENTS

Professional events (e.g. annual conferences or annual meetings) provide a platform to exchange a usable content on relevant topics, help to keep up-to-date with the latest developments and changes that are occurring in the library field, as well as encourage networking with other professionals. Professional events listed on the LMW Country Pages are professional conferences or congresses (general or targeted at a specific library type) which are organized at regular intervals (e.g. annual or biennial) by professional organisations in the library field in country.

Does your country have a national library day/week which is being celebrated at regular intervals?

Yes

No

Information about the Library Day/Week

Name of the national library day/week in English:

Brief description of the event (e.g. When it usually takes place? At what regularity? What is the main goal of that day/week? What are main events taking part during that day/week?)

URL to further information (if any) on the national library day/week:

Does your country have any major national professional events that take place at regular intervals (e.g. annual national conferences, meetings)?

Yes

No

Information about National Professional Events

Name of the event in English:

Brief description (e.g. When it usually takes place? At what regularity? What is the main goal of the event? What are main target groups?)

URL to further information (if any) on the event:

THANK YOU!

Thank you for taking the time to gather information in your country and to fill in this form! We truly value the content and information you have provided! Your engagement is vital in helping IFLA to create the Library Map of the World - a truly representative source of information about the library field across the world! The Library Map of the World team will contact you shortly to curate your content before publishing it online.